

Siurana, 26-VIII-56

a les 8 del matí.

Refugi Ciriac Bonat del C.E.C.

Estimat Dr. Vicens;

He aprofitat l'últim diumenge d'estada al campament per a venir amb uns companys a Siurana. Mai no m'hauria perdonat l'haver-ho deixat de fer. Per a un historiadore (i per a un aprenent d'historiadore encara més) és una magnífica lliçó la d'aquesta petita vila "arrapada en l'altura" (com ha dit Carnier) per gràcia de la voluntat i l'esforç d'uns constructors admirables. Per a arribar a Siurana cal pujar-hi pel camí de la Trona, que s'enfila en zig-zag amunt, des del riu que passa al peu de l'espodet de Siurana, amb una increïble ardidera. Tot ell (2 kilòmetres) és empedrat i en alguns llocs el camí està constituït simplement per uns grans parets de pedra que el fan pujar donant revolts en l'aire, per un lloc on mai podria haver-hi hagut camí.

Fa uns mesos creia que l'animal més admirable de la terra era la mula, que cau morta de cansament abans que parar-se; però ara m'he anat convenent que l'home, capaç de construir camins de pedra en l'aire mateix per tal d'habitar aquest cim, ho és molt més encara.

Delicó de treball ingent i d'esforç sense rendiment, Siurana evoca aquell nom que s'ha convertit en un símbol d'Amèrica: Macchu Picchu.

Ens convenia erbaravar-nos una mica fora del campament després de la última i última temporada que hi hem parlat. Primer fou l'incendi de dos o tres kilòmetres de bore, provocat per la imprudència de tirar amb boles explosives sobre un bore ressecat per la calor i la manca de pluges. A la nit ens vam anar a vigilar que no es reproduís l'incendi. Dormírem al ras, aïllats uns

cent metres l'un de l'altre, en un lloc al qual havíem arribat en plena fosca i que no coneixíem. A terra hi havia una cosa que semblava un tou d'herba; però quan ho toques amb les mans es desfeia en un núvolet de cendra. Després fou l'accident d'artilleria: una peça avorregada per una vella "oruga" alemanya va volcar i caigué damunt d'uns sicots: l'un moria instantàniament, altres dos tenen canes, braços i costelles aixafats. L'espectacle fou terrible: a artilleria hi havia gent plorant, d'altres emborratxats, un sicot retreient a un comandant la seva responsabilitat... Era una tarda de tempesta. A la mateixa hora, un alférez d'artilleria queia de cavall i, sense que ningú s'ho expliqui encara, l'animal li trepitjà el cap, fracturant-li la base del crani: era un dels caps del servei d'espionatge (SIM) del campament: ha mort fa dos dies.

Fa uns mesos creia que l'animal més admirable de la terra era la mula, que cau morta de cansament abans que parar-se; però ara m'he anat convenent que l'home, capaç de construir camins de pedra en l'aire mateix per tal d'habitar oquent cim, ho és molt més encara.

Delicó de treball ingent i d'esforç sense rendiment, Sivrana evoca aquell nom que s'ha convertit en un símbol d'Amèrica: Macchu Picchu.

Eus convenia erbravar-nos una mica fora del campament després de la última i última temporada que hi hem parat. Primer fou l'incendi de dos o tres kilòmetres de bore, provocat per la impudència de tirar amb bales explosives sobre un bore ressecat per la calor i la manca de pluges. A la nit ens vam fer a veure a vigilar que no es reproduís l'incendi. Dormírem al ras, aïllats uns

cent metres l'un de l'altre, en un lloc al qual havíem arribat en plena fosca i que no coneixíem. A terra hi havia una cosa que semblava un tou d'herba; però quan ho tocaes amb les mans es desfeia en un núvolet de cendra. Després fou l'accident d'artilleria: una peça arrossegada per una vella "oruga" alemana va volcar i caigué damunt d'uns sicots: l'un moria immediatament, altres dos tenen canes, braços i costelles aixafats. L'espectacle fou terrible: a artilleria hi havia gent plorant, d'altres emborrats, se, un sicot retreient a un comandant la seva responsabilitat... Era una tarda de tempesta. A la mateixa hora, un alférez d'artilleria queia de cavall i, sense que ningú s'ho expliqui encara, l'animal li trepitjà el cap, fracturant-li la bore del crani: era un dels caps del servei d'espionatge (SIM) del campament: ha mort fa dos dies.

El dia 31 (divendres) baixarem
ja cap a casa. Jo hauré pogut ac-
abar el campament sense que aquest
servici repugnant d'espionatge polític
que desempenyen companys nostres ma-
teixos (jo coneec tots els de la com-
panya, encara que ells no s'ho ho-
sen) m'hoji bescusat. És una gran
cosa. Tampoc aquesta carta passarà
per la seva censura.

Un cop a Barcelona i
quan tingui mecanografiat el
meu treball (pràcticament ac-
bat: aquest matí el repararé)
procuraré trobar-lo un dia per
a donar-li i parlar d'una qüestió
que m'interessa molt. Gràcies
pels articles de Meuwret, interessen-
tíssims, i que m'han sigut molt
útils.

Rebi una cordial salu-
tació de

Jordi Fontana